

Krónika

1. A gazdasági munkavállalók öregségi biztosítására vonatkozó törvény végrehajtási utasítása.

A Budapesti Közlöny július 1-ei száma hozza a földművelésügyi miniszter Úr 1938. évi 65000. számú rendeletét a címben említett törvény (1938. XII. t. c.) egyes intézkedéseinek végrehajtása tárgyában.

A mindössze 4 §-ból álló rendelet egyelőre a törvény 18., 19., 20. és 37. §-ait lépteti életbe.

Ezek a §-ok az utolsó kivételével arra a hozzájárulásra vonatkoznak, amit az ingatlantulajdonosok, törvényhatóságok és az állam kötelesek a pénztár javára teljesíteni.

Bennünket tulajdonképpen a rendelet 2. §-a érint erősebben, amelyik az 5, illetőleg 18 és $\frac{1}{4}$ %-os pótdadó kivetésére vonatkozik.

Maga a törvény az 5%-os kulesot azokra a birtokokra állapítja meg, amelyek kataszteri tisztajövedelme 100—150 korona között van, míg a 150 koronán felüli tisztajövedelem már 18 és $\frac{1}{4}$ %-os pótdadóterhet visel.

Tekintettel arra, hogy a földadó pengőben számított kulesa az aranykoronás jövedelemnek 23.2%-a, az 5%-os pótdadókulcs vonatkozik azokra az ingatlanokra, amelyeknek földadója 23.20 P-től 34.80 P között mozog.

Azokra az ingatlanokra ellenben, amelyeknek a földadója a 34.80 P-t eléri vagy meghaladja, a 18.25%-os pótdadókulcs az érvényes.

Mivel a rendelet csak július 1-ével lép hatályba, erre az évre csak 2.5, illetőleg $9\frac{1}{8}$ % kerül kivetésre és behajtásra.

Ennyit az elsőrendű, közvetlen teherről, amelyik az ingatlant terheli.

Kétségtelen azonban, hogy a törvényhatóság útján beszédendő és 1 millió pengőt meghaladó hozzájárulás is kivetésre fog kerülni, ami pedig szintén a földbirtokot terheli.

Bár a végrehajtási utasítás a törvény többi §-aira egyáltalán nem vonatkozik a magunk részéről mégis szükségesnek látjuk itt a törvény intézkedéseivel foglalkozni azért, mert a további szakaszok végrehajtási utasításának elkészítése során az általunk kifogásolt rendelkezések számottevő részét megfelelően javítani lehet s így a hibák egyrésze is kiküszöbölhető volna.

Már a törvényjavaslat előzetes tárgyalása során kifogásoltuk azt, hogy a védelem, illetőleg támogatás az ár-
vákra és özvegyekre egyáltalán nem terjed ki.

Nem foglalkozhattunk azonban, ebből a szempontból egészen határozottan állást azért, mert hiszen nem állottak rendelkezésünkre azok a statisztikai adatok és számítások, amelyekre az egész biztosítási rendszert felépítették.

A törvényjavaslat indokolása azonban már megglehetősen tiszta képet ad ebből a szempontból is.

Véleményünk szerint teljesen elhibázott gondolatmenetből indult el a törvényalkotó akkor, amikor a magánbiztosító vállalatokhoz hasonlóan, óriási tartalék gyűjtésére kívánta elsősorban az intézet felépítését felhasználni.

Az eredeti javaslat számításai szerint is az első években 8—9 millió pengő kerül évente tartalékolásra, úgy, hogy a díjtartalékok az 1980. évre meghaladnák a 340 millió pengőt.

Semmiesetre sem csalódunk akkor, amikor az állam és a birtokosok hozzájárulásának felemelése és a biztosítottak körének kiterjesztése révén várható bevételi többletek következtében 400 millió pengőre tesszük azt a tartalékot, amelyet ez alatt az idő alatt az intézmény a kamatok beszámításával össze akar gyűjteni.

Kifogásoljuk ezt elsősorban elvi szempontból.

A szociális intézkedések — s ezek között a mezőgazdasági munkavállalókról való gondoskodás is, — az államnak és az érdekelteknek olyan kötelezettsége, amelyiket feltétlenül vállalni kell.

Hihetetlen csalódásban ringatja magát az, aki azt hiszi, hogy ezeket a terheket bizonyos szinten meg lehet állítani.

Az egész gazdasági élet fejlődése arra mutat, hogy ezek a terhek évről-évre szaporodni fognak és kell, hogy szaporodjanak.

Mert ha a jól megszervezett szociális gondoskodás nem fogja csökkenteni azt a hihetetlen mérvű nyomort, ami ma egyes helyeken, egyes rétegekre nehezedik, akkor ez olyan állandó tűzfészke lesz az izgatásnak, amelyik előbb vagy utóbb kirobbanásra fog vezetni.

Mi, akik a gazdasági étellel a gyakorlatban is foglalkozunk, igen jól tudjuk, hogy a felhozott panaszoknak egy jelentős része nem indokolt és a nyomoruságnak az okát igen sok esetben magában a nyomoruságtól szenvedőben kell keresni.

Legalább ugyanilyen nagy azonban, — ha nem sokkal nagyobb — azoknak a száma, akiknek gazdasági elesettségén a maguk minden jóakarata vagy munkakészsége sem tud segíteni.

Sokkal szívesebben láttunk volna ezért olyan számítást, amelyik az óriási tartalékok gyűjtése helyett a járu-lékok szükségszerű, de észszerű emelésével számolt volna annál is inkább, mert véleményünk szerint erre az emelésre is csak évtizedek múlva kerülne a sor.

De egyébként is erős aggályaink vannak abból a szempontból, hogy ezt az óriási összeget meg tudja-e majd menteni az intézet az elértéktelenedéstől (devalorizáció).

A statisztikai adatok alapján most már bizonyos mértékig számokkal is alátámasztott adatokat tudunk felhozni az özvegyek és árvák ellátására vonatkozólag.

Különösen érint bennünket ez a dolog azért, mert hiszen éppen az indokolás adatai szerint a-biztosításra kötelezetteknek több, mint 40%-a nem éri el a 65 éves életkort, az ilyenek után pedig a legtöbb esetben marad ellátatlan özvegy és árva.

Pedig ezeknek a helyzete a legszomorúbb úgy a munkáscsaládnál, mint a gazdasági eselédnél.

A megrokant, vagy a megöregedett eseléd vagy munkás, de különösen az előbbieket majdnem mindig találunk a kenyéradó uradalomban olyan foglalkozásokat (magtárőr,

éjjeliőr, csősz, felvigyázó stb.), amelyek mellett a szükös megélhetésük biztosítva van.

Ennek éppen ellenkezője az özvegy helyzete, akit a gyermekekkel való foglalkozás és a házimunka majdnem teljesen lekötnek s aki emellett a legtöbb ilyen munkára nem is alkalmas.

El tudunk képzelni olyan megoldást, hogy az 50 évnél fiatalabb gyermektelen özvegy a törvényben biztosított temetkezési járulékon felül más ellátást ne kapjon, mert hiszen keresőképes magányos személyről van ilyen esetben szó.

Pedig meg kell állapítanunk, hogy a kifizetendő temetkezési járulék az állandó alkalmazottnál már 5, az évente 25 hetet dolgozó munkásnál 10, de még a minimális 15 hetet dolgozó munkásnál is 15 év múlva meghaladja a temetkezési járulék összegét, ha a díjakat a számításoknál alapul vett 4%-kal kamatoztatjuk.

Az ilyenek részére is biztosítani kellene azonban azt, hogy egyrésztől mint dolgozók az intézet kötelékében maradhassanak és 50 éves koruk után a nyugellátásra való igényük megkezdődjék.

Ha a 10 évnél rövidebb idő óta az intézet kötelékében állók özvegyei részére a rendelet csak azt a kedvezményt biztosítja, hogy a temetkezési járulék nem lehet kisebb a 4%-kal kamatoztatott biztosítási díjak összegénél, 10 évi tagságon túl pedig az előbb említett jogot biztosítja az özvegynek 60 pengő évi nyugbérrel, akkor ez a kikötés az első 10 évben majdnem semmi, azontúl pedig olyan csekély megterhelést jelent, ami az addig tartalékolt összegek kamatainak legfeljebb 10—12%-át veszi igénybe.

A gyermeknevelési segély dolgában a felfogásunk már egészen más.

Véleményünk szerint minden olyan biztosított részére, aki legalább 1 évig tagja volt az intézménynek, biztosítani kellene a 12 évnél fiatalabb gyermekek után évi 24—30 pengős nevelési segélyt.

Ha az indokolásban foglalt adatokkal és átlagos születések másfélszeresével felérő születési arányszámmal szá-

molunk s a gyermekhalandóságot egyáltalán nem vesszük figyelembe, akkor sem jelentene ez a biztosítás második évében 240.000 pengőnél nagyobb megterhelést, amivel szemben az első évi tartalékolás kamatja már 400.000 pengő körül mozog.

Ezenfelül ennél a segítségnél már korlátolt számmal tudunk számolni.

Mivel a nevelési segély csak a 12. életév betöltéséig járna (tanköteles kor, amelyiken túl a munkás vagy cseléd gyermeke segít a munkánál) és minden évben kiesnék a 12. évet betöltő évfárat, a maximális szám az előbb számításba vett nyolcezer gyermek hatszorosa, vagyis negyvennyolcezer árva lenne, ami 30 pengőjével évi 1,440.000 pengőt tenne ki.

Ezt a maximális számot azonban az árvák létszáma csak a 12. évben érné el, amikor az addigi tartalék összege meghaladja a 100 millió pengőt, annak évi kamatja pedig a 4 milliót.

Nyilvánvaló mindezekből, hogy mind a két kérdést meg lehet oldani *kötelezőleg* anélkül, hogy az intézet biztonsága számottevő kockázatnak volna kitéve, sőt anélkül, hogy a tartalékképzés lehetősége csökkentetnék.

Márpedig véleményünk szerint ezt a két kérdést nemcsak a megnyugtató érdekében, de a legfontosabb nemzeti cél, a magyarság szaporodása érdekében is így kellene megoldani.

Mert ebben az esetben a gyermek érték lesz ez előtt a szaporodásra leginkább hajlamos osztály előtt.

Ezt pedig még sokkal nagyobb áldozatok árán is elő kellene segíteni.

A törvény egyéb méltánytalanságaira most nem kívánunk kitérni, bár ebből a szempontból igen ékesen beszélő számadatokat tudnánk felsorakoztatni.

Rá kell azonban térnünk egy másik kérdésre és ez az altisztikar kérdése.

A törvény maga egyszerűen gazdasági munkavállalókról beszél s idesorol mindenkit, aki nem esik a gazdasági tisztizti nyugdíjbiztosítás kötelezettsége alá.

Volt alkalmunk a felsőház színe előtt is szóvátenni a dolgot, hogy az altisztekről — akik pedig a munkással szemben a legtöbb esetben képviselik a birtokost, — a törvény nem emlékezett meg külön, a közönséges gazdasági cselédtől megkülönböztető módon.

Márpedig véleményünk szerint meg kell különböztetni azokat, akik megfelelő előtanulmányok után, sőt nálunk törvényben előírt képesítéssel töltik be azokat a kétésekívül bizalmi állásokat.

Meggyőződésünk, hogy az egész magyar erdőtisztikar egyetért velünk akkor, amikor hűséges munkatársaink érdekében itt felemeljük a szavunkat.

Nem lehet az, hogy akkor, amikor erdőtisztiről és munkásról a törvények kifejezetten külön gondoskodnak, ezt a közbeeső kategóriát, az igen értékes és aránylag csekély számú altiszti kart az ellátásból kikapcsoljuk, vagy részére a közönséges munkáson túlmenő gondoskodást ne biztosítsunk.

Véleményünk szerint a törvénynek az a rendelkezése, amelyik a földművelésügyi miniszter Úr hatáskörébe utalja a többletbiztosítás módozatainak és feltételeinek a megállapítását, módot nyujt arra, hogy ez a kérdés közbevetőleg is rendeztessék.

Ha a négyszeres díjfizetés ellenében a négyszeres szolgáltatást helyezi a törvény kilátásba, akkor módot nyujt a birtokosnak és alkalmazottnak egyaránt arra, hogy a 65 éves életkort túlélő alerdész évi 900 pengő nyugdíjat kaphasson, az özvegyek és árvák részére pedig éppen a magasabb díjfizetés következtében természetesen kedvezőbb ellátást kellene biztosítani az előbb javasoltnál.

Létszámuk legfeljebb 1%-a lesz a biztosítottak összlétszámának.

A befizetés így egyéneenként évi 40 pengő körül mozogna és meggyőződésünk az, hogy ennek részben vagy egészben való viselését a legtöbb birtokos szívesen vállalja azért, hogy becsületesen dolgozó, sokszor az életét is kockáztató alkalmazottja esténként nyugodtan hajthassa álmora a fejét.

Végül még egy megjegyzésünk van a rendszer gazdasági hatásához.

Kétségtelen az, hogy minden józanul gondolkozó birtokos, pedig ma már hála Istennek, majdnem mindenki ilyen, a törvény értelmében a munkás által viselendő járulék fizetését magára fogja vállalni.

El sem lehet képzelni azt, hogy az évi 35—40 pengő készpénz cselédbérből 25—30%-ot erre a célra el lehessen vonni.

A heti 20 filléres járulék pedig, ahol ezt a munkaadó át fogja hárítani, a napibéreknek ugyanezzel az összeggel való emelkedését fogja jelenteni, tehát legalább a háromszoros megterhelés azzal szemben, ha a járulék fizetését a birtokos vállalja magára.

2. Az egyszeri beruházási hozzájárulás.

A m. kir. pénzügyminiszter 1500/1938. sz. rendelete (megjelent a Budapesti Közlöny június 21-i 135. számában), közli az 1938. évi XX. t.-e. alapján fizetendő egyszeri beruházási hozzájárulás kivetésére és kezelésére vonatkozó rendelkezéseket.

Bennünket elsősorban az erdőgazdaságra vonatkozó rendelkezések érdekelnek, bár a hozzájárulás fizetésére köteles mindenki, aki a jövedelem- és vagyoadóra vonatkozó törvényes rendelkezések értelmében vagyoadót köteles fizetni és tiszta vagyona 1938. évi február hó 28. napján az 50.000 pengőt meg nem haladta.

A kötelezettség megállapítása szempontjából tehát a február 28.-i vagyónállag az irányadó még abban az esetben is, ha a kötelezett azóta egész vagyonát elvesztette vagy elidegenítette volna.

A rendelet 9. §-ának (1) bekezdés *a*) pontja szerint az erdőket és az erdei termelés élő és holt leltári vagyonában fekvő üzemi tőkét általában azzal az értékkel kell számításba venni, amely értéket a kötelezettnél az 1938. évre a vagyoadó kivetése során első fokon megállapítottak.

Az állandó jövedelem nyújtására nem alkalmas erdők értékelésére nézve is továbbra érvényben maradnak a jövedelem- és vagyonaadóra vonatkozó törvényes rendelkezések.

A 11. §. (2) bekezdése rendelkezik azoknak az épületeknek az értékelése tárgyában, amelyek a házadóra vonatkozó törvényes rendelkezések szerint állandóan mentesek a házadó alól.

Amennyiben az ilyenek az erdőgazdasági üzemi tőke alkotórészei, úgy azokat az üzemi tőke értékének megállapítása során kell figyelembe venni.

Ha pedig az erdőgazdaság céljaira szolgáló gazdasági épület terjedelme az általános és szükséges felszerelés mértékét nem haladja meg, úgy annak értékét a földértékben bentfoglaltnak kell tekinteni.

A 12. §. rendelkezik a vagyont terhelő tőketartozások levonása tekintetében.

Eltérőleg a vagyonaadóra vonatkozó rendelektől az adott esetben a fennálló tőketartozást nem a vagyon összértékéből, hanem csak annak a vagyonrésznek az értékéből szabad levonásba hozni, amelyet a tőketartozás kifejezetten terhel és csak abban a mértékben, amilyen mértékben az 1938. évi február hó 28. napján még fennállott.

Ugyancsak nem lehet levonni csupán a bejegyzés alapján a feltételes vagy jövőbeli követelést (bérlet, haszonbérlet, biztosíték, stb.), ha pedig a zálogjog több ingatlanra egyetemlegesen van bekebelezve, úgy azt csak akkor kell az egyes ingatlanok között értékük arányában megosztani, ha a követelés föld- és házingatlant közösen terhel.

Keretbiztosítéki zálogjog alapján csak a hitelező javára 1938. évi február hó 28. napján már tényleg fennállott követelés vonható le, amivel szemben a közadó-hátralekot, mint tőketartozást le lehet vonni még abban az esetben is, ha az telekkönyvileg bekebelezve nincs.

Ha a tartozás biztosítéka ingó és ingatlan vagyon, vagy ha a tőketartozás zálogjoggal vagy kézizáloggal nincs biztosítva, minden vagyontárgynál a tartozás aránylagos részét kell figyelembe venni.

Annak elbírálásánál, hogy milyen tartozásokat kell tőketartozásnak tekinteni, a vagyondóra vonatkozó rendelkezések irányadók.

Nyugdíjak, kegyúri terhek s mindazok a visszatérő szolgáltatások, amelyeknek tulajdonképen tőkeértékük nincs, de amelyeknek fizetése törvényen, törvényerejű rendeleten vagy bíróilag érvényesíthető kötelezésen alapul, húszszoros értékükkel vonhatók le annak a vagyonrésznek az értékéből, amelyet közvetlenül terhelnek.

Közös tulajdonban lévő vagyonokat terhelő tőketartozásokat a tulajdonos-társak részesedési arányában kell közöttük megosztani.

Általában minden tőketartozást abban a nagyságban kell számításba venni, amilyen nagyságban az az 1938. évi február hó 28-án fennállott.

A nyugdíjak, kegyúri terhek és egyéb közszolgáltatások húszszoros összegének kiszámításánál pedig azt az értéket, amilyennel azokat az 1938. évi jövedelemadó kivetésénél az elsőfokú adókivető hatóság levonható tehertételként elfogadta, vagy amilyen összeggel azok az 1937. év folyamán igazoltan kifizettek.

A 21. §. (3) bekezdése a mező- és erdőgazdasági ingatlanokon őstermeléssel foglalkozó társaságok meghatározását tartalmazza.

Tudomásunk szerint ilyen vállalkozás — az erdőgazdaságot illetőleg — csak néhány van.

Amennyiben pedig a vállalat ezen az üzletkörén kívül mással is foglalkoznék, úgy nem érvényes rá a törvény 5. §-ának (10) bekezdésében az ilyen vállalatok részére biztosított az az elbánás, hogy vagyonukat ép úgy kell megállapítani a törvény 4. §-a alapján, mintha a társasági vagyon valamely természetes személy osztatlan tulajdona volna.

Az 50. §. rendelkezései szerint a beruházási hozzájárulást, 1938. évi október hó 1. napjától kezdődően minden év május, április, július és október 1-én esedékessé váló 20 egyenlő $\frac{1}{4}$ évi részletben kell kifizetni.

Akiknek a jövedelme egészben vagy túlnyomó részben mező- és erdőgazdaságból származik (mezőgazdaságnak a

rendelet a szántót, kertet, rétet, szőlőt, legelőt és nádasat tekinteti) azok 25 egyenlő $\frac{1}{4}$ évi részletben törleszthetnek.

Annak a megállapításánál azonban, hogy a jövedelemnek több mint fele mező- vagy erdőgazdaságból származik, az esetleges adómentes jövedelmeket is figyelembe kell venni.

A (3) bekezdés értelmében azok, akik 1921. évi XLV. t.-c. szerint a mező-, erdő- és szőlőgazdasági ingatlanok után kivethető vagyonváltságra készpénzben teljesítettek fizetést 30, akik pedig ezt a vagyonváltságot természetben, ingatlanátadás útján rótták le, 40 egyenlő $\frac{1}{4}$ évi részletben fizethetnek.

Az (5) bekezdés külön sorolja fel azokat a szerzetes rendeket, amelyek a 40 egyenlő $\frac{1}{4}$ évi részletben való fizetkedvezményére minden körülmények között igényt tarthatnak.

Az 53. §. az előrefizetés eseteivel foglalkozik.

Általában, aki a hozzájárulás vagy bírság egy vagy több $\frac{1}{4}$ évi részletét *a fizetésre megállapított nap előtt legalább egy évnegyeddel előre* fizeti be, a befizetett teljes $\frac{1}{4}$ évi részletek után olyanoknál, akiknek tiszta jövedelme legalább 50%-ban ház- és földbirtokból származik 6%, más fizetésre kötelezetteknel pedig 4%-os évi kamattérítést kap.

A 61. §. (1) bekezdése szerint, aki a beruházási hozzájárulásnak négy negyedévi esedékes részletével hátralékban van, azt telepítésre alkalmas ingatlanok tulajdonosának átadására lehet kötelezni.

Erre a célra a fizetésre kötelezett mezőgazdasági ingatlanainak legfeljebb a kataszteri tiszta jövedelem szerint számított $\frac{1}{3}$ része vehető igénybe, *ha az okszerű gazdálkodás lehetősége a megmaradó birtokrészen is biztosítva van.*

Mezőgazdasági ingatlanoknak tekinteti a rendelet mindazokat a földterületeket, amelyeket *a kataszteri birtokív a kötelezési eljárás megindítása idejében* szántó, kert, rét, szőlő, legelő, vagy nádas művelési ágban tart nyilván, tekintet nélkül arra, hogy azt a valóságban miképpen használják.

Ez a rendelkezés tehát figyelmeztető arra, hogy az esetleg beerdősített mezőgazdasági területeket jövőben azonnal írassuk át az erdő rovatba.

A 62. §. 2. pontja szerint mező- és erdőgazdasági célokra szolgáló ingatlanok átadásával való kiegyenlítés iránt a pénzügyigazgatóság csak akkor tehet javaslatot, ha a fizetésre kötelezettől ezekből az ingatlanokból legalább 100 korona kataszteri tisztajövedelmű ingatlan átvehető.

A rendeletnek ez az utolsó rendelkezése, valamint a 2. §-nak az a rendelkezése, hogy a közbirtokosságok és volt úrbéres közösségek, ha a tulajdonosok részaránya nincs megállapítva és a vagyon gazdasági ügyeit külön szervezet intézi, hozzájárulás fizetésére kötelezettek: az erdőgazdaság szempontjaiból feltétlenül sérelmesek.

A 62. §. rendelkezését úgyszólván érthetetlennek tartjuk.

Az egész erdőtörvény intenciója az, hogy az erdőbirtokok lehetőleg nagyobb összefüggő testekben maradjanak meg a birtokosok kezében.

Ami pedig az erdőgazdasági célokat szolgáló, vagy esetleg nem is azt szolgáló, de az erdőgazdaságba beértékelt mezőgazdasági földeket illeti, ezekre a törvény a környező erdőtulajdonosa részére még kisajátítási jogot is állapít meg.

A telepítési törvény az erdőterületet és a hozzátartozó ingatlanokat kifejezetten kivonja a telepítés alól, az egyszeri hozzájárulás fizetésére vonatkozó törvény pedig telepítésre alkalmas ingatlanok átengedéséről beszél.

Ezeknek a törvényes intézkedéseknek a tudatában értetlenül állunk a rendelet 62. §-ának intézkedéseivel szemben.

Ami pedig a 2. §-nak a közbirtokosságra vonatkozó részét illeti, ezt sem tartjuk az erdőtörvény intencióival összeegyeztethetőnek akkor, amikor a törvény épen az erdőbirtokosságok alakulását tűzi ki célul.

Pusztán azért, mert az arányosítás nem lett foganatosítva, vagy mert a tulajdonos kisemberek a részjogosultságok külön megállapítása nélkül is békességben használták

ezideig közös birtokukat: véleményünk szerint nem volna szabad őket ezzel a súlyos hozzájárulási kötelezettséggel megterhelni.

Ugyanezek a kérdések egyébként a közgyűlésen is szóba kerültek és csak azért kívántuk ezeket itt is részletesen felsorolni, hogy a közgyűlésen részt nem vevő kartársaink is megfelelő tájékoztatást kapjanak.

A vadászat kérdése.

Nem új kérdés, sőt nagyon is régi.

Annak pedig, hogy itt most újból sorát ejtjük a kérdés tárgyalásának, az az oka, hogy egyik kollégánk lapunk mai számában szintén szóvá tette Eszterházy László grófnak az egyik vadászati lapban megjelent cikkével kapcsolatosan.

A mi álláspontunk ma is a régi.

Az erdei vadászat és különösen a nagyvad vadászat az erdőgazdálkodástól elválaszthatatlan.

Ennek a kérdésnek a tárgyalásánál mi nem a szakértelem dolgát vetjük fel a vadászati kérdéseket illetőleg.

Készséggel elismerjük, hogy a vadász sportemberek, tehát a nemhivatásos vadászok között is sokan vannak, akik ennek az ágazatnak majdnem minden csínját-bínját ismerik és nem tartjuk ezt a tudományt olyannak, hogy a megfelelő természetrajzi alapismerettel rendelkező intelligens ember, akarattal és gyakorlattal a szükséges ismereteket el ne tudná sajátítani.

De éppen azért tartjuk szükségesnek az erdei vadászatnak az erdőgazdaság intézésével való összekapcsolását, hogy azt a mesterséges ellentétet, amit a régebbi időkben egyesek a két ágazat között felszítani igyekeztek, ki tudjuk küszöbölni.

Az egymásrautaltság kérdésében kell elsősorban egy alapvető megállapítást tennünk: erdő nagyvad nélkül volt, van és lesz.

A magyarországi nagyvadtenyésztést azonban — egy néhány igen kivételes helytől eltekintve — erdő nélkül alig tudom elképzelni.

Ebből azután megállapíthatjuk azt, hogy a magyarországi nagyvadállomány és a nagyvad vadászat fenntartásának első alapfeltétele a magyar erdők megfelelő állapotban való fennmaradása.

Kétségtelen, hogy nincs az a gazdálkodási mód az erdőgazdálkodásban, amelyik mellett megfelelő jóakarattal és hozzáértéssel ne lehetne szép és értékes vadállományt nevelni, ha megtartjuk azt a helyes arányt, aminek a vad és a rendelkezésre álló táplálék között meg kell lennie.

Hiszen a Dunántúl dzsungelsűrűségű ártéri fiatalosai-
ból éppen úgy kerültek ki kiváló, első díjat nyert szarvas-
trofeák, mint a győri dombvidék, majdnem kivétel nélkül
sorosvetésből keletkezett középkorú erdőiből. Ahol ellenben
akár a vadtenyésztő elhanyagolta a helyes létszám fenntar-
tását, akár pedig az erdészeti személyzet (akiknek a kezéből
a puskát kicsavarták), a mérhetetlen károk láttán ellensé-
gévé vált a vadászatnak, ott az egymásrautaltság helyét az
érdekellentétek foglalták el.

Meg kell ismételnem itt azt, amit a Felsőház nyilván-
ossága előtt is megtettem.

Igenis, büszke vagyok arra, hogy a vadtenyésztés
alapjait az a zöldgalléros gárda rakta le és őrizte mostanáig,
amelyiknek közel 45 éve tagja vagyok.

Hibáztattam és hibáztatom ma is azokat a kollégákat,
akik a vadászat fontosságát fel nem ismerve, ennek az ága-
zatnak az irányítását kiengedték csúszni az erdészeti admi-
nisztráció kezéből.

Újból hangsúlyozom azonban, hogy ezt a kijelentést
csak az erdei vadászatra értem.

Kétségtelen ugyan, hogy a régebbi idők eszményien
gazdag apróvadas területein majdnem mindenütt az edészeti
személyzet vetette meg az apróvad vadászat ágát is.

Kétségtelen, hogy ennek a védelmében éppúgy hullott
a kötelességét hűségesen teljesítő alkalmazott, tiszt és altiszt
vére is a zöld gallérra, mint a nagyvadéban.

Meg kell azonban állapítanom azt is, hogy ma már
igen értékes és bőséges apróvadállomány van sok olyan terü-

leten is, ahol annak a létesítésében, vagy védelmében erdőszem-ber egyáltalán nem vett részt.

Ezért kapcsolom én külön az erdei vadászatot.

De meg kell ismételnem a Felsőházban tett másik ki-jelentésemet is, hogy nemcsak az erdőnek, de az egész ma-gyar vadászatnak és a magyar vadállománynak is ellensége az, aki a nagyvadállomány túltenyésztésével lehetetlenné teszi azt, hogy ez a vadállomány táplálékának túlnyomó ré-szét az erdő károsítása nélkül az erdőben találja meg.

Mert ez az eljárás nemcsak az erdőt teszi tönkre, nem-csak a mezőgazdaságban vezet mérhetetlen károsításokra, de az igen értékes vadállomány elsatnyulását is természetes kö-vetkezményképen vonja maga után.

Értsük meg egyszer már egymást.

A magyar erdőgazdaság vezetésére hivatott erdőmér-nöki karnak eszeágában sincs arra törekedni, hogy a vadá-szati lehetőségeket foglalja le a szükségesen túlmenő mér-tékben a maga részére.

A mi célunk csak az, hogy jól fejlődő, a birtokosnak biztos jövedelmet nyújtó, az ország szükségleteit ellátó, a munkások százezreinek kenyeret adó erdőben olyan mérték-ben tarthassuk meg a magyar^e fővadat, amelyik mellett sem az erdő, sem a mezőgazdaságnak számbavehető kárt nem okoz és amelyik mellett megmarad annak ami eddig volt: Csonkamagyarország egyik világszerte híres büszkeségének.

Ezt pedig az erdőgazdaság igényeinek az ismerete és az erdőhöz való hozzáértés nélkül nem lehet megcsinálni.

A legutolsó berlini világhiállítás eredményei erről elég bőszeges tapasztalatokat nyújtottak; a mi meggyőződésünk az, hogy ezen a téren nyugodtan számíthatunk az összes erdőbirtokosok támogatására, akik bármennyire szeretik is a vadat, szeretik és megbecsülik mellette a magyar erdőt is.

B. Z.

*

Chronik. Von Z. Biró.

Die Vollzugsanweisung des Gesetzes über die Altersversi-cherung der Wirtschaftsarbeiter befriedigt in manchen Fragen nicht im gewünschten Masse; auch wurde für die Forstwarte, die

als Aufsichtsorgane den Besitzer vertreten, keine Sonderstellung geschaffen. Diese Mängel sollten baldigst behoben werden.

Die Verordnung No. 1500/1938 des Finanzministers über die Entrichtung und Verwendung des einmaligen Investierungsbeitrages bedeutet auch für die Forstwirtschaft eine neuerliche Belastung, und enthält einige Verfügungen, die im scharfen Gegensatz zu dem, auf die Erhaltung der Wälder gerichteten Grundsatz des Forstgesetzes stehen, daher abgeändert werden müssen.

Der Gegensatz zwischen Forstwirtschaft und Jagd ist auf die vielenortes ernstliche Gefährdung des Waldes durch einen überzähligen Hochwildstand, also auf die rücksichtslose Geltendmachung von falsch aufgefassten jagdlichen Interessen zurückzuführen. Es ist daher unumgänglich notwendig die Leitung des Jagdbetriebes wieder den fachkundigen Händen des Forstmannes anzuvertrauen.

*

Chronique, par Z. Biró.

L'Auteur analyse les dispositions, concernant la sylviculture, de la loi sur l'assurance-vieillesse des travailleurs agricoles et celles du décret n° 1500/1938 du Ministère des Finances sur la contribution unique aux investissements; il donne ensuite les raisons pour lesquelles l'organisation de la chasse en forêt doit être confiée au sylviculteur.

Editorials, By Z. Biró.

The author discusses the prescriptions concerning forestry of the Instruction as to application of the Law about old age pension insurance of agricultural labourers, further the decree No 1500/1938 of the Minister of Finance about investment contribution and he finally points out that the game management of wooded areas must be directed by forest-officers.
